

Rigsombudsmanden i Grønland

Nuuk, 20. marts 2024

Orientering nr. 5/ 2024

EU-kommissionens formand på besøg i Nuuk

Den 15. marts 2024 var formanden for Naalakkersuisut, Múte B. Egede vært for Europa-Kommissionens formand Ursula von der Leyen, der sammen med statsminister Mette Frederiksen besøgte Nuuk. Hovedformålet med besøget var at underskrive værtsskabsaftale og indvie EU-Kommissionens kontor i Grønland.

Ursula von der Leyen og Múte B. Egede underskrev også to finansielle aftaler om hhv. uddannelse og grøn vækst. Under det overordnede partnerskab mellem Grønland og EU er der afsat ca. 225 mio. EUR til Grønland i perioden 2021-2027. De to aftaler udmønter således en del af de allerede afsatte midler.

I forbindelse med besøget udsendte Naalakkersuisut en pressemeddelelse med følgende udtalelse fra Múte B. Egede: *"Det at EU åbner kontor i Grønland viser, at man ikke kan komme uden om os. Vi har i flere år samarbejdet med EU og åbningen af deres kontor vil betyde endnu tættere samarbejde, selvfølgelig på baggrund af vores love og ønsker. Intet om os uden os."*

Forsigtighedspause i forhold til dybhavsminedrift

De relevante myndigheder i Grønland, Færøerne og Danmark har besluttet, at man vil tilslutte sig opfordringen fra en lang række stater og internationale organisationer mv. til en forebyggende pause for dybhavsminedrift på den internationale havbund. Naalakkersuisut har i en pressemeddelelse fra den 13. marts 2024 meldt ud, at for Grønlands vedkommende indebærer den såkaldte forsigtighedspause, at der fortsat kan udstedes efterforskningsstilladelser, men at udnyttelse indtil videre ikke er tilladt. I pressemeddelelsen udtaler Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling, Naaja H. Nathanielsen bl.a. følgende: *"Naalakkersuisut er positivt stillet overfor mineraludvinding, men deler den internationale bekymring over de ukendte miljøforhold ved dybhavsminedrift. Vi er et land der lever af havets resurser og som er afhængige af et rent havmiljø. Derfor støtter vi en forsigtighedspause. En beslutning om et egentligt forbud vil ifølge Mineloven skulle forelægges Inatsisartut."*

Dagsordenen ved Inatsisartuts forårssamling offentliggjort

Emnerne for den kommende forårssamling blev offentliggjort den 8. marts 2024. Blandt emnerne på Inatsisartuts forårssamling er to forslag fra henholdsvis Kuno Fencker (S) og Anna Wangenheim (D) om forberedelser til at indføre en grønlandsk straffelov. I tråd med koalitionsaftalen mellem IA og Siumut vil Naalakkersuisut fremlægge Inatsisartutlov om fiskeri.

Partiformand Pele Broberg (N) udtaler til avisen Sermitsiaq den 18. marts 2024, at Inatsisartut har afvist partiets forslag til dagsordenspunkter til samlingen. Ifølge Pele Broberg begrundes afvisningen blandt andet med, at forslagene er indleveret for sent. Blandt forslagene var en henvendelse til den danske regering om at afskaffe grønlandsk repræsentation i Folketinget, meddelelse til EU om at Grønland ikke

ønsker at forlænge fiskeriaftalen samt en udtrædelse af samarbejdet mellem de oversøiske lande og territorier med relationer til EU (OCTA).

Grønlands Politi og Arktisk Kommando i redningsaktion ved synkende trawler

Lørdag den 16. marts 2024 lykkedes det Grønlands Politi og Arktisk Kommando at komme ti besætningsmedlemmer fra Royal Greenlands trawler Lomur til undsætning. Arktisk Kommando sendte inspektionsskibet Hvidbjørnen afsted til den synkende trawler syd for Sisimiut efter et opkald fra Asiaat Radio. Herefter lykkedes det, i samarbejde med Grønlands Politi, at bringe hele besætningen i sikkerhed i Sisimiut.

Stigende kriminalitet og fald i antallet af anmeldte seksualforbrydelser

Grønlands Politis årsstatistik for 2023 viser en samlet stigning i antallet af anmeldelser om overtrædelse af kriminalloven. Stigningen ses kun i nogle byer, og særligt i Nuuk, Qaqortoq, Maniitsoq og Paamiut er kriminaliteten steget, fremgår det af rapporten.

Statistikken viser, at antallet af anmeldelser af seksualforbrydelser er faldet til det laveste niveau siden 2019. Herunder ses det, at antallet af anmeldelser af seksualforbrydelser mod børn, er faldet markant. Det er en positiv udvikling, men sammenlignet med rigsfællesskabets øvrige politikredse, er antallet af anmeldelser stadig højt, udtaler politidirektør Bjørn Tegner Bay til KNR og Sermitsiaq den 13. marts 2024.

I 2022 nåede antallet af narkotikarelaterede lovovertrædelser det højeste niveau i 20 år, og i 2023 er antallet på samme niveau. Både politi og toldvæsen har haft et øget fokus på området, hvilket, ifølge politiet, kan forklare stigningen i antallet af anmeldelser de seneste år.

Derudover fremgår det af statistikken, at antallet af anmeldelser af vold igen er på samme niveau som i 2020 og 2021, men at antallet af husspektakler er faldet til det laveste niveau siden 2018. ”Der er derudover ingen tvivl om, at alkoholforbrug stadig er et helt centralt samfundsproblem, som er den udløsende faktor for størstedelen af volds- og seksualkriminaliteten”, udtaler politidirektøren.

Fremrykket igangsætning af kollegiebyggerier

Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur, Hans Peter Poulsen, meddelte i en pressemeddelelse den 15. marts 2024, at Naalakkersuisut har godkendt at fremrykke et genudbud af et kollegiebyggeri. Det fremgår endvidere, at Naalakkersuisut løbende vil vurdere, om andre forventede projekter skal fremrykkes. Fremrykningen sker med henvisning til, at bygge- og anlægsbranchen melder om en ændret markedssituation og en deraf følgende ledig kapacitet i byggeriet i 2024.

Royal Arctic Line samler ansatte i økonomifunktionen i Nuuk

Alle ansatte ved Royal Arctic Lines økonomifunktion skal fremover arbejde på Royal Arctic Lines hovedkontor i Nuuk. I dag arbejder i alt fire ansatte i økonomifunktionen udenfor Nuuk, i Qaqortoq og Danmark, og de er blevet tilbudt en omplacering. Det oplyser administrerende direktør i Royal Arctic Line, Niels Clemmensen, til avisen Sermitsiaq den 11. marts 2024. Direktøren oplyser, at man ønsker at have økonomifunktionen tæt på ledelsen i Nuuk, og at ændringen i øvrigt er et led i virksomhedens digitaliseringsprojekter i økonomifunktionen. ”Vi ønsker fremadrettet at øge anvendelsen af AI/RPA-teknologi til at overtage de mere rutineprægede opgaver i økonomifunktionen og har projekter for disse tiltag i støbeskeen.”, udtaler Niels Clemmensen til Sermitsiaq.

Naalakkersuisut bakker op om kvinderne bag stævning i spiralsagen

I et interview med KNR den 7. marts 2024 udtrykker Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling, Naaja H. Nathanielsen Naalakkersuisuts opbakning til de 143 kvinder, der har stævnet den danske stat i spiralsagen. *”Jeg forstår udmærket kvindernes behov for at få deres sag prøvet. Det tror jeg, hele samfundet forstår og bakker op om”,* udtaler Naaja H. Nathanielsen og tilføjer, at Naalakkersuisut ikke vil forholde sig til en dom i sagen: *”Vi kan ikke tage stilling til sager, som foregår ved en domstol. Vi bakker kvinderne op, men hvad domstolen kommer frem til, kan vi naturligvis ikke politisk have en holdning til.”*

Flere pladser på Arktisk Basisuddannelse i Kangerlussuaq

Der har været stor interesse for Forsvarets Arktisk Basisuddannelse, som har kunnet tilbyde 22 pladser på det første hold, som starter den 6. maj 2024. Forsvarsminister Troels Lund Poulsen gav i forbindelse med et besøg i Nuuk tilsagn om at udvide uddannelsen med flere pladser i fremtiden. *”Når vi nu kan konstatere at det ikke er nok med de 22 pladser, så må vi sætte gang med arbejdet for at skaffe flere pladser til næste år i maj, hvor det andet hold begynder på deres uddannelse”,* udtaler forsvarsministeren til avisen Sermitsiaq den 7. marts 2024.

Australske Energy Transition Minerals ansætter grønlandsk rådgiver

Det australske mineselskab Energy Transition Minerals (tidligere Greenland Minerals) har ansat den tidligere topembedsmand og erhvervsmand, Svend Hardenberg, som strategisk rådgiver. Det skriver avisen Sermitsiaq den 15. marts 2024 med reference til en pressemeddelelse fra selskabet. Energy Transition Minerals indgav i sommeren 2023 et krav på 76 milliarder kr. ved voldgiftsretten i Danmark, efter at have fået afslag på at udvinde sjældne jordarter og uran i ved Kuannersuit (Kvanefjeld) i Grønland.